

การใช้สิทธิของประชาชนในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ
โดยองค์การตุลาการ

นางสาววัลยา จิวานุพันธ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5102-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EXERCISE OF PEOPLE'S RIGHTS IN THE CASE OF VIOLATION
OF RIGHTS AND LIBERTIES UNDER THE CONSTITUTION
BY JUDICIAL ORGANIZATION

Miss Wanlaya Jiwanuphan

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5102-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้สิทธิของประชาชนในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตาม
รัฐธรรมนูญโดยองค์กรตุลาการ
โดย   นางสาววัลยา จิวานพันธ์
สาขาวิชา   นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ มานิตย์ จุมปา
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรทิพย์ นาถสุภา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. บรรศักดิ์ อูวรรณโณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ มานิตย์ จุมปา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทิชย์ ไส่ตติพันธ์)

วัลยา จิวานพันธ์ : การใช้สิทธิของประชาชนในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยองค์กรตุลาการ (THE EXERCISE OF PEOPLE'S RIGHTS IN THE CASE OF VIOLATION OF RIGHTS AND LIBERTIES UNDER THE CONSTITUTION BY JUDICIAL ORGANIZATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. มานิศย์ จุมปา, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร. บรรเจิด สิงคะเนติ, 227 หน้า. ISBN 974-17-5102-8

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้กับประชาชน จึงได้วางหลักความผูกพันขององค์กรของรัฐต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญไว้ในมาตรา 27 โดยบัญญัติให้ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐต้องผูกพันโดยตรงต่อสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และมาตรา 233 บัญญัติให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมาย ดังนั้นสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญจึงผูกพันต่อองค์กรตุลาการ โดยองค์กรตุลาการมีหน้าที่ตรวจสอบว่าองค์กรนิติบัญญัติและองค์กรบริหารดำเนินการขัดกับสิทธิและเสรีภาพหรือไม่ ซึ่งองค์กรตุลาการเองก็ต้องผูกพันกับสิทธิและเสรีภาพด้วยเช่นกัน ดังนั้นในการใช้อำนาจทางตุลาการพิจารณาพิพากษาคดี ศาลต้องตรวจสอบว่าในคดีที่พิจารณามีการละเมิดสิทธิและเสรีภาพหรือไม่ ศาลต้องไม่ใช้หรือตีความรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายในแนวทางที่ขัดต่อสิทธิเสรีภาพ หากในคดีที่ศาลพิจารณาเป็นกรณีที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพแต่ศาลกลับพิจารณาว่าไม่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ หรือศาลใช้หรือตีความกฎหมายขัดกับสิทธิและเสรีภาพ ก็ถือว่าศาลละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งหากศาลล่าละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ประชาชนก็สามารถอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ศาลสูงพิจารณาแก้ไขได้ แต่หากคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกาหรือศาลปกครองสูงสุดละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ ประชาชนจะไม่สามารถยกบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในรัฐธรรมนูญเพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ต่อศาลใดได้อีก ทั้งที่มาตรา 28 วรรคสองบัญญัติให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางศาลได้กรณีถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญจากการใช้อำนาจขององค์กรตุลาการ โดยให้มีอำนาจวินิจฉัยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลยุติธรรมและศาลปกครองซึ่งถึงที่สุดเฉพาะกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรอง เพื่อให้บทบัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญมีผลในทางปฏิบัติและได้รับการคุ้มครองอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ในการใช้อำนาจทางปกครองของหน่วยงานภายในองค์กรตุลาการ ก็จะต้องผูกพันต่อสิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้เช่นกัน เช่น ในการใช้อำนาจทางปกครองของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมและคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองจะต้องไม่ใช้อำนาจในแนวทางที่ขัดต่อสิทธิเสรีภาพ กรณีจึงมีปัญหว่าหากคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมใช้อำนาจทางปกครองละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญจะให้องค์กรใดจะเป็นผู้ตรวจสอบ ในเมื่อพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคสอง บัญญัติยกเว้นให้การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง และหากคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองใช้อำนาจละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ ก็มีปัญหว่ามีความเหมาะสมเพียงใดให้อำนาจศาลปกครองเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจ ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะว่าให้ศาลปกครองเป็นผู้พิจารณารณีที่มีปัญหว่าคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมใช้อำนาจละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้พิจารณารณีที่มีปัญหว่าคณะกรรมการตุลาการศาลปกครองละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีความเป็นกลาง และสามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญมิให้ถูกละเมิดโดยองค์กรตุลาการ

ลายมือชื่อนิสิต.....วัลยา จิวานพันธ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2546

4386128334 : MAJOR LAWS

KEYWORD : VIOLATION / THE CONSTITUTION RIGHTS AND LIBERTIES

WANLAYA JIWANUPHAN : THE EXERCISE OF PEOPLE'S RIGHTS IN THE CASE OF VIOLATION OF RIGHTS AND LIBERTIES UNDER THE CONSTITUTION BY THE JUDICIAL ORGANIZATION. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. MANIT JUMPA, THESIS COADVISOR : ASST.PROF.DR. BANJERD SINGKANITI, Ph.D., 227 pp. ISBN 974-17-5102-8

Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 provides on section 27 the binding principle that Rights and Liberties recognized by the Constitution shall be protected and directly binding on the National Assembly, the Council of Ministers, Courts and other State organs. In addition, section 233 further states that Courts must proceed the trial and adjudication of cases in accordance with the Constitution and the law. As a result, the Judicial Organization has the duty to inspect whether or not the Legislative and the Executive Organizations perform their functions in a way that might conflict with Rights and Liberties. Furthermore, the Judicial Organization itself must be bound to the protection of Rights and Liberties also. That is, in exercising its power in the trial and adjudication of cases, it must inspect whether there is a matter of violation of Rights and Liberties and must not interpret the Constitution or the law in a way that would conflict with the Protection. Moreover, it deemed to be violation of the Rights and Liberties by Courts if, while trying cases, they choose to ignore the issue of the Violation or interpret the law in a way that conflicts with the Protection. In such cases, if the violation is caused by the lower court, a person may appeal to the higher court. But it leads to the problem if such violation is caused by the Supreme Court whereas section 28 of the Constitution states that a person whose Rights and Liberties are violated could bring the lawsuit or to defend oneself in the court. Therefore, the author suggests that the Constitutional Court shall have power to inspect the final judgment by Courts of Justice and Administrative Courts on the issue involved the violation of Rights and Liberties so that the Protection recognized by the Constitution shall be real and effective in practice.

In addition, the exercise of administrative power by organs under the Judicial Organization shall be bound to the Protection of Rights and Liberties recognized by the Constitution also. That is, the exercise of administrative power by the Judicial Commission of the Courts of Justice and the Judicial Commission of the Administrative Courts must not violate Rights and Liberties. The problem is whether who should be the inspector if the Judicial Commission of the Courts of Justice violates the Protection since the Administrative Court Act B.E. 2542 section 9 paragraph 2 provides the exception that the Act shall not apply to the execution of this Commission. Furthermore, if the Judicial Commission of the Administrative Court violates the Protection, it leads to the problem whether should it be appropriate to let Administrative Courts to be the inspector. Therefore, the author suggests that the Administrative Courts should be the inspector in the case that the violation is caused by the Judicial Commission of the Courts of Justice. And at the same time the Courts of Justice should be the inspector in the case that the violation is caused by the Judicial Commission of the Administrative Court. This will lead to the neutrality in the trial and adjudication and will result in the effective protection of Rights and Liberties of the People from being violated by the Judicial Organization.

Field of study   Law
Academic year   2003

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ มานิตย์ จุมปา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงคะเนติ ที่ให้ความกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อีกทั้งได้คำแนะนำ คำปรึกษา และสละเวลาอันมีค่าในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้มาโดยตลอด

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ที่เมตตาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทิพย์ โสทธิพันธุ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อนึ่ง ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณปณิธาน วัชรปรีชาสกุล เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในการแปลข้อมูลภาษาสเปน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ท่านไกรสร บารมีอวยชัย อธิบดีกรมบังคับคดี และผู้บังคับบัญชาทุกท่าน ที่ให้โอกาสผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์นี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่อาจสำเร็จลงได้หากปราศจากความช่วยเหลือ กำลังใจ และความปรารถนาดีที่ผู้เขียนได้รับจากเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่กรมบังคับคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนร่วมงาน ที่กองบังคับคดีล้มละลาย 4 ทุกคน

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณมารดา และขอขอบคุณพี่ชาย น้องสาว และคุณณพพร รัตนวราหะ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์และคุณค่าทางการศึกษา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาต่อผู้เขียน หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความบกพร่องไม่สมบูรณ์ประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับความบกพร่องนั้นไว้แต่ผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	2
1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 ความผูกพันของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญต่อองค์กรของรัฐ.....	6
2.1 สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	6
2.1.1 ความหมายของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	6
2.1.2 ประเภทของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	8
2.1.2.1 สิทธิและเสรีภาพประเภท status negativus.....	8
2.1.2.2 สิทธิและเสรีภาพประเภท status positivus.....	9
2.1.2.3 สิทธิและเสรีภาพประเภท status activus.....	10

สารบัญ(ต่อ)

2.2 หลักความผูกพันต่อสิทธิและเสรีภาพขององค์กรของรัฐตามมาตรา 27 ของรัฐธรรมนูญ.....	10
2.2.1 แนวความคิดและทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญกับองค์กร ของรัฐ.....	11
2.2.1.1 ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ : คำอธิบายเชิงที่มา ของอำนาจในการจัดทำรัฐธรรมนูญกับองค์กรของรัฐ.....	12
2.2.1.2 องค์กรของรัฐกับหลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและ หลักความชอบด้วยกฎหมาย.....	13
2.2.2 องค์กรที่ต้องผูกพันต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ.....	18
2.2.2.1 การจำแนกองค์กรของรัฐ.....	19
2.2.2.2 ความผูกพันขององค์กรของรัฐต่อสิทธิและเสรีภาพ.....	19
2.2.3 ความหมายของความผูกพันต่อสิทธิและเสรีภาพ.....	30
2.2.3.1 ก่อให้เกิดหน้าที่ต่อองค์กรของรัฐ.....	30
2.2.3.2 ก่อให้เกิดสิทธิแก่ประชาชนที่ได้รับความคุ้มครอง.....	32
2.2.4 ผลผูกพันของสิทธิและเสรีภาพต่อองค์กรตุลาการ.....	33
2.2.4.1 ศาลจะต้องตรวจสอบว่าในคดีที่ตนพิจารณามีการละเมิดสิทธิ และเสรีภาพหรือไม่.....	36
2.2.4.2 ศาลจะต้องไม่ใช่หรือตีความตามกฎหมายไปในทิศทางที่จะเป็น การละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพ.....	36
2.2.4.3 ศาลจะต้องไม่ละเมิดสิทธิในการพิจารณาคดีของคู่ความ.....	36

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 3 การละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยองค์กรตุลาการ.....	40
3.1 ความหมายของการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยองค์กรตุลาการ:	41
3.2 การละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยองค์กรตุลาการ.....	48
3.2.1 พิจารณาจากการกระทบสิทธิที่มีผลเป็นการเฉพาะรายและ มีผลเป็นการทั่วไป.....	49
3.2.1.1 การกระทบสิทธิที่มีผลเป็นการเฉพาะ.....	51
3.2.1.2 การกระทบสิทธิที่มีผลเป็นการทั่วไป.....	65
3.2.2 พิจารณาจากการกระทบสิทธิในสวนสารบัญญัติหรือวิธีสบัญญัติ.....	67
3.2.2.1 กระทบสิทธิในสวนสารบัญญัติ.....	67
3.2.2.2 ผลกระทบต่อวิธีสบัญญัติ.....	71
 บทที่ 4 การใช้สิทธิของประชาชนในกรณีถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพโดย	
องค์กรตุลาการของต่างประเทศ.....	80
4.1 ประเทศเยอรมัน.....	82
4.1.1 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ.....	82
4.1.2 อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ.....	86
4.1.3 การร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ (Verfassungsbeschwerde).....	87
4.1.3.1 สิทธิในการร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ.....	89
4.1.3.2 เงื่อนไขการร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ.....	90
4.1.3.3 กระบวนพิจารณาคดี.....	91
4.1.3.4 ผลแห่งคำวินิจฉัย.....	96
4.1.3.5 กรณีศึกษา.....	100

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.2 ราชอาณาจักรสเปน.....	112
4.2.1 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ.....	112
4.2.2 อำนาจอหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ.....	114
4.2.3 การร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ (Recurso de Amparo).....	115
4.2.3.1 สิทธิในการร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ.....	117
4.2.3.2 เงื่อนไขการร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ.....	120
4.2.3.3 กระบวนพิจารณาคดี.....	122
4.2.3.4 ผลแห่งคำวินิจฉัย.....	124
4.2.3.5 กรณีศึกษา.....	126
4.3 ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป.....	134
4.3.1 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในยุโรป.....	134
4.3.2 อำนาจอหน้าที่ของศาลสิทธิมนุษยชนในยุโรป.....	135
4.3.3 การอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลสิทธิมนุษยชนในยุโรป.....	137
4.3.3.1 เงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป.....	138
4.3.3.2 ผลแห่งคำวินิจฉัย.....	141
4.3.3.3 กรณีศึกษา.....	145
บทที่ 5 การใช้สิทธิของประชาชนในกรณีถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพโดย	
องค์กรตุลาการ.....	150
5.1 การคุ้มครองสิทธิโดยองค์กรตุลาการ.....	153
5.1.1 ศาลสูงกลับคำพิพากษาของศาลล่าง.....	154

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
5.1.2 ศาลมีคำพิพากษาคดีกลับแนวคำพิพากษาเดิม.....	156
5.1.3 การร้องขอหรือฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	162
5.2 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยองค์กรอื่น.....	170
5.2.1 องค์กรนิติบัญญัติ.....	170
5.2.2 ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา.....	177
5.2.3 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน.....	183
5.3 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยศาลรัฐธรรมนูญ.....	187
5.3.1 กรณีประชาชนใช้สิทธิทางศาสนาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 264 ได้แย้งว่าการกระทำขององค์กรตุลาการขัดต่อรัฐธรรมนูญ.....	188
5.3.2 กรณีองค์กรตามรัฐธรรมนูญเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่องค์กร.....	193
5.3.3 กรณีผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตาม มาตรา 198.....	195
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	120
รายการอ้างอิง.....	219
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	227